

UZ GOSTOVANJE PREDSTAVE »FRAGMENTI« PETERA BROOKA NA SPLITSKOM LJETU

Precizno izbrušeni kazališni brilijant – prizor iz »Fragmenata«

Superiorni kazališni haiku

Duboko filozofski, a scenski jednostavni do genijalnosti, »Fragmenti« su produkcija koja govori o čovjeku nagnutom nad »prljavi ponor postojanja«, ali i o osmijehu na njegovom licu

Pravi se genij, ne samo u kazalištu, u pravilu manifestira jednostavnošću i skromnošću, karakteristika koje značajno nedostaju hrvatskom društvu i kazalištu obnevidjelom od spektakla, skandala, pseudo star-sustava i samopromocije. I baš se jedan takav genij svojim radom predstavio publici u okviru Splitskog ljeta, a bez da je izazvao ikakvu značajnu reakciju ili skandal: Budući da u predstavi ne igra kćerka ni jednog važnog političara, niti se odijela kroje od govodine, sve je zajedno ostalo na margini medijskog interesa.

Užitak u detalju

»Fragmenti« Petera Brooka temeljeni na četiri jednočinke i jednoj pjesmi vje-

rojatno najtjecajnijeg dramatičara 20. stoljeća Samuela Becketta, nastavak su Brookovog istraživanja minimalizma i redukcije u kazališnom izrazu. Netko tko je napravio baš sve u kazalištu, režirao spektakle i masovke, osvajao nagrade i fascinirao publiku i kritiku, inspirirao se Indijom i Iranom i njihovim spektakularnim scenskim tradicijama – a sve to i još puno više napravio je Peter Brook – u devetom desetljeću života može sebi dopustiti minimalizam i užitak u detalju, bez ikakve potrebe da izvankazališnim efektima i spektakularnim potezima dokazuje vlastiti genij koji je ionako odavno »kanoniziran«.

U ovom su se projektu susrela čak dva kazališna ge-

nija – Brooku se pridružio Beckett – kako bi istražila mogućnosti komunikacije glumca u praznom prostoru – Brookovoj sintagmi koja je obilježila kazalište druge polovice 20. stoljeća – i njegove publike. Troje glumaca – Hayley Carmichael, Marcello Magni i Khalifa Natour, očito dolaze iz oprečnih glumačkih miljea i životnih situacija, i prošli su potpuno različite glumačke škole i iskustva, no ta ih činjenica ne ometa da se zaigraju u predstavi koja objedinjuje njihovu različitost izraza u skladan rezultat u kojem, a i to je tako očito, podjednako uživaju i oni i publika.

No, nisu »Fragmenti« tek lijepa kazališna igra čija je jedina svrha kazališni užitak: Bec-

kett je mudar i mračan pisac, zagledan u »prljavi ponor ljudskog postojanja« kako ga definira sam Brook, on je jedan od najvećih scenskih filozofa modernog, ne pretjerano optimističnog, osjećaja svijeta.

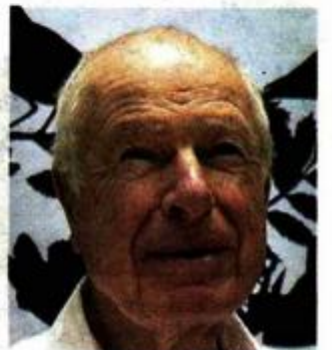
Anti-junak

Beckettov je anti-junak – eventualno je riječ o dvojici, što ne umanjuje njihovu osamljenost i gubitničku poziciju – u pravilu postavljen u trenutak u kojem se svijet zaustavio na granici noći i dana, u nedefiniranom prostoru koji ne nudi baš nikakvu perspektivu. Brook u ovakvom Beckettovom »prljavom ponoru ljudskog postojanja« svojom predstavom traži i nešto vedrije tonove, u sumraku ljudskog postojanja on se bori za

zraku optimizma, osmijeh, igru, ljudsku bliskost...

Premda nema namjeru potpuno rastjerati Beckettove egzistencijalističke oblake, Brook »otvara« mračnog Irca jednom novom osjećaju svijeta koji je daleko od savršenog, ali u kojem čovjek ipak dobiva priliku, čak i kad se ona manifestira samo u činjenici da je osviješten o svom postojanju i vlastitim izgledima u tom mračnom ponoru.

Jer, nije svijet zadan sam po sebi, misli ova mudra predstava, tek o nama ovisi kakvim ćemo ga napraviti. Baš o tome govori »Čin bez riječi II«, centralni dio ovog precizno izbrušenog kazališnog brilijanta: ograničeni svakodnevni život nudi onoliko koliko smo od njega spremni sami uzeti, pesi-

Peter Brook

mistu ništa ne valja, optimist je svime sretan. Bit će nam onako kako sami odlučimo, sugerira Brook ovom serijom minimalističkih kazališnih etida.

Duboko filozofski, a scenski tako jednostavni »Fragmenti« su kazališni haiku o stanju suvremenog svijeta i čovjeka u njemu, oni su pjesma, povremeno elegična i bolna, ali s dozom nade i optimizma. Ova produkcija možda govori o čovjeku nagnutom nad mračni i prljavi ponor postojanja, ali ne zaboravlja svom protagonistu na lice staviti osmijeh, a to nije mala stvar za društvo i vrijeme u kojem egzistiramo.

Jasen BOKO